گزارش تابلو

نام	آخرین قیمت	تغییر قیمت
کنتورسازی ایران	۱۶۶۴	-۳۱
کابل باختر	۵۶۱۰	-۱۱۴
ایران ترانسفو	۸۰۲۸	-۲
کابل های مخابراتی شهیدقندی	۱۸۵۲	-۱
موتوژن	۱۴۴۶	۶
نیروترانس	۲۰۱۸	۳۹
صنایع لاستیکی سهند	۱۵۴۱	۲۹
شرکت گازلوله	۱۸۵۷	-۳۵
تراکتورسازی ایران	۶۹۵۳	۱۳۵
تولیدتجهیزات سنگین هپکو	۱۸۲۰	۳۴
ماشین آلات صنعتی تراکتورسازی ایران	۴۰۳۳	-۱
گسترش صنایعوخدمات کشاورزی	۴۵۸۲	۱۲
کمباین سازی ایران	۴۹۵۷	۹۷
تکنوتار	۲۴۵۸	۴۸
ماشین سازی نیرومحرکه	۱۷۹۴	۰
مجتمعهای توریستی ورفاهی آبادگران ایران	۲۴۷۹	۴۳
سخت آژند	۱۲۹۹	۲
شرکت ساختمان اصفهان	۲۳۷۷	۴۱
شرکت سامان گستراصفهان	۲۷۳۱	۵۳
سرمایه گذاری شاهد	۳۸۵۱	۷۵
عمران وتوسعه فارس	۲۵۵۰	۰
سرمایه گذاری مسکن	۳۲۵۸	۶۳
نوسازی وساختمان تهران	۲۲۳۳	۴۳
صنایع کاغذسازی کاوه	۳۹۲۶	۷۳
شرکت حمل ونقل پتروشیمی (سهامی عام)	۱۲۳۳۶	۲۳۱
خدمات دریایی تایدواترخاورمیانه	۶۶۶۲	۲۹
حمل ونقل توکا	۲۳۲۲	۷
سایپاآذین	۱۶۹۹	۱۲
آهنگری تراکتورسازی ایران	۴۴۸۰	۸۷
گروه بهمن	۱۲۵۷	-۵
پارس خودرو	۱۸۸۴	-۱۸
ریخته گری تراکتورسازی ایران	۱۵۲۹	۲
گروه صنعتی قطعات اتومبیل ایران	۳۱۹۳	-۵۶
چرخشگر	۶۰۸۵	-۵۳
ایران دوچرخ	۱۰۰۶	۰
صنایع ریخته گری ایران	۸۰۰۱	۰
رینگ سازی مشهد	۱۰۷۴	-۲
زامیاد	۳۹۲۷	۷۵
سایپا	۳۸۵۸	-۳
الکتریک خودرو شرق	۲۴۶۷	-۱۷
صنعتی دریایی ایران	۳۱۸۵	-۱۸
فنرسازی خاور	۹۵۸	۲
کاربراتور ایران	۲۴۰۳	-۴۹
کمک فنر ایندامین	۲۵۷۱	۵۰
نیرو محرکه	۱۹۵۷	۳۸
مهرکام پارس	۱۵۵۹	۳۰
موتورسازان تراکتورسازی ایران	۳۴۷۵	۶۷
مهندسی نصیر ماشین	۳۰۷۷	-۱
ایران خودرو	۲۸۴۲	۳
داروسازی ابوریحان	۹۰۵۹	-۱۸۴
داروسازی اسوه	۱۰۳۸۰	۱۰
البرز دارو	۷۳۸۳	۱
دارویی امین	۳۴۱۱	۶۲
پارس دارو	۱۰۰۲۷	۲
تولیدمواداولیه داروپخش	۲۸۶۲۴	۱۰
داروسازی جابرابن حیان	۱۴۴۰۲	۱۵۶
دارویی رازک	۱۲۷۳۷	۱۱
شرکت داروسازی زهراوی	۲۱۸۴۱	۱۰
داروسازی سبحان	۳۹۲۷	۶۹
سینا دارو	۶۹۰۴	-۸۶
شیمی داروئی داروپخش	۳۸۶۸	۲۶
لابراتوار داروسازی دکتر عبیدی	۴۲۸۷	۰
قرآورده های تزریقی ایران	۳۷۵۹	۷۳
داروسازی کوثر	۳۷۳۴	۷۲
کیمیدارو	۴۵۲۱	۲۰
داروسازی اکسیر	۱۳۲۵۹	۲۴۲
دارویی لقمان	۴۴۵۱	۴۸
خدمات انفورماتیک	۱۰۲۱۹	۳
بازرسی فنی وکنترل خوردگی تکین کو	۸۹۷۷	۱۶۵
آذریت	۹۴۴۸	۳۹
سیمان سپاهان	۴۸۷۱	-۳۶
سیمان تهران	۶۷۸۹	-۲۱
شرکت سیمان شاهرود	۸۰۵۰	۰
سیمان شرق	۳۹۵۷	۱۸
سیمان صوفیان	۷۰۸۹	-۱۳
سیمان فارس و خوزستان	۳۳۸۳	۳
کارخانه فارسیت درود	۱۴۷۱	۱۳
سیمان قاین	۵۷۹۸۰	-۱
پتروشیمی اراک	۱۰۶۵۶	۴
معدنی املاح ایران	۸۷۹۹	۱۷۲
نفت بهران	۱۳۸۰۳	۸۴
پاکسان	۳۰۸۸	۶۰
پتروشیمی آبادان	۱۳۸۷۹	۱۲۶
تولی پرس	۹۸۳۱	۱۹۲
پتروشیمی خارک	۱۳۰۰۳	۲
دوده صنعتی پارس	۷۷۴۶	-۶۳
تولید سموم علف کش	۱۱۹۰۶	۲۳۳
پتروشیمی اصفهان	۷۰۳۷	۸
سرمایه گذاری سایپا	۱۱۰۴	۱۷
پتروشیمی فارابی	۷۸۳۲	۲۷
کربن ایران	۲۰۹۳	۴۰
شرکت نیروکلر	۱۸۶۸	-۷
گلتاش	۳۴۰۳	۴۴
نفت پارس	۱۴۰۴۷	۲۷۵
پتروشیمی شیراز	۹۱۵	۰
صنایع شیمیایی ایران	۷۴۴۵	-۸
کشت وصنعت پیاذر	۲۶۰۱	۵۱
صنعتی بهشهر	۲۶۶۸	۰
بهنوش ایران	۱۲۶۵۵	۲۴۸
لبنیات پاک	۵۸۳۲	۳۲
خوراک دام پارس	۶۴۸۱	۷۷
شیرپاستوریزه پگاه آذربایجان غربی	۸۲۸۹	۰
شرکت شیرپاستوریزه پگاه اصفهان	۵۴۸۸	۰
شهد ایران	۱۴۸۵	-۵
مارگارین	۱۸۳۳	۲
روغن نباتی ناب	۱۴۷۱	-۵
نوش مازندران	۱۲۹۳	-۱
صنایع آذرآب	۱۴۵۸	۲۸
آلومتک	۷۹۴۱	۱۵۳
آلومینیم پارس	۲۱۹۰	۵
صنایعگالوانیزه فجرسپاهان	۱۱۳۵	۶
تولیدفرومولیبدن کرمان	۲۴۲۰	۴۷
لوله وتجهیزات سدید	۱۵۱۹۲	۲۹۷
لوله وماشین سازی ایران	۱۴۴۳	۱
نورد آلومینیوم	۴۳۴۲	۲
فولادکاویان	۲۱۵۲	۱۴
فرآورد ه های غذایی وقند پیرانشهر	۴۴۹۵	-۷
قند ثابت خراسان	۳۱۹۹	۶۲
فراورده های غذایی وقندتربت جام	۲۵۳۶	۴۸
قند قهستان	۱۳۱۸	۲۵
قند شیرین خراسان	۲۴۴۱	۴۷
شکر	۳۱۳۴	۶۱
قند اصفهان	۱۶۷۴۸	-۲۳۶
قند هکمتان	۳۷۷۸	-۱۸
فرآورده های نسوزآذر	۱۹۵۴	۳۸
کاشی اصفهان	۲۳۳۳	-۸
کاشی پارس	۱۲۹۹	-۹
معدنی وصنعتی چادرملو	۹۴۶۲	۶
معدنی دماوند	۲۵۲۶	۱
کارخانجات تولیدی شیشه دارویی رازی	۲۹۸۸	۵۸
سایپاشیشه	۱۳۹۵	۱۱
ذغال سنگ نگین طبس	۱۹۳۹۹	۳۸۰
شیشه و گاز	۱۱۷۰	۱۰
سنگ آهن گل گهر	۲۰۰۶۰	۲۴
تامین ماسه ریخته گری	۱۲۲۶۶	۲۳۳
معادن منگنزایران	۶۳۰۹	۱۲۳
آبسال	۹۳۳	۴
کارخانجات مخابراتی ایران	۸۳۹۶	-۲
صنایعمخابراتی راه دورایران	۷۹۲	۰
داده پردازی ایران	۴۳۸۵	۸۳
ایران ارقام	۵۷۹۴	۱۱۳
سرمایه گذاری البرز(هلدینگ)	۱۷۳۵	۸
شرکت سرمایه گذاری بانک ملی ایران	۲۳۵۹	-۶
توسعه صنایع بهشهر(هلدینگ)	۱۱۹۴	۳
سرمایه گذاری بوعلی	۸۶۱	-۱۵
بانک پارسیان	۱۲۴۹	۴
سرمایه گذاری پتروشیمی (هلدینگ)	۱۴۹۶	۱
داروپخش (هلدینگ)	۸۶۲۹	۲۹
سرمایه گذاری توسعه شهری توس گستر	۳۴۳۸	۶۰
سرمایه گذاری توسعه ملی	۷۱۰	-۴
سرمایه گذاری توسعه صنعتی ایران	۷۷۷	۱۴
شرکت سرمایه گذاری توکافولاد(هلدینگ)	۵۹۹۸	۱۱۵

ماموریت‌های شورای راهبردی سیاست خارجی

ادامه از صفحه اول

■ تاکنون چند جلسه تشکیل دادید؟

از سوم خردادماه به طور منظم جلسه داشته‌ایم.

■ جلسات با چه فاصله زمانی تشکیل می‌شود و سوژه‌های طرح شده چیست؟

جلسات هفتگی است و مباحث کلان و ساختارساز فعلاً مطرح است. فعلاً بنیانهای مورد نیاز تشکل را در عرصه‌های مختلف عمومی و تخصصی در تدارک هستیم و درباره مفاهیم کلی و تحصیل منافع قرارداد و روابط خارجی در حال بررسی هستیم.

■ نام شورا خودش مفهومی را القا می‌کند، آیا طبق نام شورا، قرار است راهبرد سیاست خارجی از دل آن بیرون بیاید. به‌ویژه آنکه به لحاظ سیاست خارجی در مرحله خطیری هم قرار داریم.

مقام معظم رهبری، سه عرصه مشخص را برای شورا تبیین و تشریح کرده‌اند: ۱- تهیه راهبردها، سیاست‌ها و راهکارهایی که ما را در سیاست خارجی به نتایج مطلوب نظام برساند. ۲- بررسی اقداماتی که در حوزه روابط خارجی در بخش دولتی، خصوصی و عمومی انجام می‌شود و تطابق آنان با سند چشم‌انداز و انعکاس آن به مقام معظم رهبری و البته این نگاه بلندمدت است. به این معنا که گاهی ممکن است مقتضیات زمان ایجاب کند که در مواردی به‌طور مقطعی از چشم‌انداز فاصله بگیریم اما جهت‌گیری کلی نبایستی تغییر کند. ۳- ایجاد هماهنگی و بیشتر در کلیه فعالیت‌ها در عرصه روابط خارجی با تعیین راهبردهایی که ما را به این هدف نزدیک می‌کند، همان‌طور که مستحضرید بخش‌های مختلفی در حوزه سیاست خارجی ایران فعال هستند. هماهنگی و هدایت اینها اهمیت فوق‌العاده‌ای دارد. ممکن است شورا گاهی راهبرد جدیدی ارائه کند که موجبات موضع بیشتری را فراهم آورد.

■ شما در دولت گذشته مسئولیت وزارت بازرگانی را به عهده داشتید. در آن زمان مهمترین دستاورد تیم مذاکره‌کننده ایران در مسئله هسته‌ای بسته پاریس بود. برخی تحریم‌ها در قالب پیشنهادات آن بسته قابل لغو بود. امروز در شرایطی هستیم که تهدید مرحله اول تحریم را پیش روی خود داریم. شما به‌عنوان کسی که در سمت‌های اجرایی و مشاوره‌ای سطوح عالی کشور بوده تغییر مسیر سیاست‌های خارجی کشور را چطور ارزیابی می‌کنید؟

به هر صورت حرکت ایران در عرصه مسائل مربوط به مسائل هسته‌ای دو طرف دارد. اسناد قانونی محکمی مثل سند NPT وجود دارد که فعالیت‌های هسته‌ای دنیا متکی به آنها است و یک‌سری هم شرایط سیاسی خاصی وجود دارد که مذاکرات هسته‌ای ایران را متاثر کرده است. طبیعتاً اقتضائات مذاکرات تصمیماتی را از طرف ایران طلب می‌کند. گاهی لازم است ایران نقش اعتمادساز را ایفا کند و طرف مقابل هم حقوق ایران را به رسمیت می‌شناسد. این گفت‌وگو نرم و بسیار خوب است. در دولت سابق این فضا پررنگ‌تر بود. تدریجاً دیدیم در مقام عمل، مطابق آنچه در جلسات گفته شده، اقدام نمی‌شود. مثلاً در بسته پیشنهادی غرب در دولت قبل، عضویت ایران در سازمان جهانی تجارت مطرح شده بود. آن زمان اظهارنظر کردم اولاً پیوستن ایران به سازمان جهانی تجارت حق است و امتیاز محسوب نمی‌شود.

چون این پیوستن هم فرصت‌هایی را برای ایران فراهم می‌کند و هم فرصت‌هایی را در اختیار شرکای تجاری ایران قرار می‌دهد. یعنی این امتیاز متقابل است که تجارت ایران را به دنیا و دنیا را به ایران بیشتر متصل می‌کند و نمی‌شود این مورد را به‌عنوان یک لطف در بسته پیشنهادی به ایران قبول کرد. در واقع عضویت ایران در سازمان جهانی تجارت لزوماً یک امتیاز برای ما نیست. اگر پروتکل الحاقی مناسب نباشد، ممکن است ایران از این عضویت زیان ببیند. ما باید پروتکل الحاقی مناسب داشته باشیم. یک زمان بسته‌ای پیشنهاد می‌کنند که حاوی چنین مواردی است.

■ پس شما بسته پاریس را چندان مهم ارزیابی نمی‌کنید؟

به‌نظر من این طور بود. حتی پیشنهاد اخیری هم که به ایران شده، چندان مهم برای آینده ما تعیین‌کننده نیست. در عوض انتظار دارند ایران بیش از آنچه در قواعد حاکم بر فعالیت‌های هسته‌ای در نظام بین‌المللی آورده است رفتار اعتمادساز داشته باشد. یعنی گفتند خارج از چارچوب NPT هم اجازه بازرسی بدهیم و فراتر از مصوبات مجلس شورای اسلامی با آژانس همکاری کنیم. این بسته احتیاج به بررسی دقیق‌تر و رفع ابهام دارد. طرف مقابل بدون توجه به اینکه ایران برای پایان زمان اظهارنظر، تعیین وقت کرده و پذیرفته که بسته را مطالعه کند، علیه ما قطعنامه صادر کرده است. خوب این برخورد غیرمنطقی و طبیعی است که جواب‌های، هوی است. اینکه تاکتیک‌های مورد عمل در چند ماهی که از عمر دولت و ترکیب جدید شورای امنیت می‌گذرد چطور بوده و اینکه اگر مذاکره‌کنندگان، ثابت می‌مانند به چه نتیجه‌ای می‌رسیدیم، چندان قابل بررسی نیست. از سویی شرایط خارجی هم ثابت نبوده است.

■ یعنی شما تصور می‌کنید، رفتار طرف مذاکره تغییر کرد و مشی سیاسی ما را تغییر داد یا به دلیل تغییر مشی دولت نهم رفتار طرف مقابل تغییر کرد.

حتماً دولت نهم تغییر مشی داد. رفتار اروپایی‌ها هم با تغییر دولت تغییر کرد.

■ رفتار دولت کنش بود یا واکنش؟

چون سیر جریان در دولت نهم تغییر جدی پیدا کرد، حرکت متقابلی هم از طرف اروپایی‌ها دیده شد. در آن زمان استراتژی کشور، استراتژی نرفتن پرونده ایران به شورای امنیت بود. ظاهراً اروپایی‌ها هم می‌خواستند از این حربه به‌عنوان نقطه استقرار استفاده کنند و نقاط بعدی را تسخیر کنند. دولت نهم به این جمع‌بندی رسید که نباید این نقطه استقرار تثبیت شود و هر روز چیز جدیدی از ایران طلب شود. این تغییر بسیار مهم و اساسی بود. ممکن است این تغییر ما را به نتایج مطلوبی برساند که در برخی موارد هم رساند. دولت آقای خاتمی زمینه‌های بسیاری را فراهم کرد. حتی دولت‌های قبل هم در دستیابی امروز ایران به فناوری هسته‌ای نقش داشتند. آنچه امروز مسئله روز دنیا شده که هم افتخارآمیز است و هم امکان تهدید علیه ایران را ایجاد کرده، حاصل ۸ سال تلاش دولت آقای خاتمی است. منتقدینی هم که می‌گویند بحران خلق شده به دلیل سیاست‌های دولت نهم است اشتباه می‌کنند. اساس فعالیت هسته‌ای در دولت آقای خاتمی شکل گرفت. طبیعتاً دفاع از این حق در دولت آقای خاتمی هم با قوت ادامه پیدا می‌کرد. امروز هم همین‌طور است. یعنی دستاوردی که طی دوره‌ای به‌دست آوردیم و یا بروز تهدیدات، هر دو مربوط به هر دو دولت است.

■ یعنی اگر دولت تغییر نمی‌کرد هم به همین جا می‌رسیدیم؟

نمی‌شود در مورد موضوع به دلیل فقدان اطلاعات کافی از برنامه پیش‌بینی درستی انجام داد. چون اگر دولت تغییر نمی‌کرد، ممکن بود سیاست‌های اروپایی‌ها هم تغییر نکند و جریان اعتمادساز نقش پررنگ‌تری بیابید. و البته این هم ممکن بود که آنها مسیر عقب راندن قدم به قدم ما را بخواهند ادامه دهند. پس نمی‌توانم پیش‌بینی جامعی ارائه کنم که اگر دولت تغییر نمی‌کرد، امروز در چه نقطه‌ای بودیم. حتی ممکن است تصور شود اگر دولت تغییر نمی‌کرد چرخه سوخت با این تعداد سانتریفوژ و رسیدن به محصول جدید هم به دست نمی‌آمد. همه اینها قابل پیش‌بینی است. نباید گفت اگر دولت آقای خاتمی تداوم یافته بود، هیچ تهدیدی نبود و ما هم به چرخه سوخت دست می‌یافتیم. برخی چنین اعتقادی دارند اما چون این نظر در عرصه عمل آزمایش نشده، نمی‌توان از آن دفاع کرد. تغییر در تاکتیک و نحوه برخورد با تغییر گروه‌های مذاکره‌کننده، قطعاً صورت گرفته است. این تغییر تاکتیک هم منافعی داشته و هم شرایط خاصی را برای کشور به وجود آورده است. منافع آن چرخه سوخت است و اینکه امروز با درصد قابل قبولی امکان تحقیقات هسته‌ای در ایران وجود دارد و به جریان افتاده. طبیعتاً شرایط خاصی هم به وجود آمده که پرونده ایران به شورای امنیت ارجاع و از آژانس خارج شده و الان بازگشت آن به آژانس جزء تقاضاهای ما است و سخت‌تر است. قطعنامه‌ای هم علیه ما صادر شده که از اهمیت برخوردار است و زمانی هم برای صدور قطعنامه‌های شدیدتر علیه ایران تعیین شده که اینها همه روی دیگر سکه است. امروز برای حفظ منافع ملی کشور فعالیت دیپلماتیک بسیار پیچیده‌ای در جریان است و با نگاه ملی باید به آن نگریست.

قصه هسته‌ای ایران به هیچ عنوان عرصه هماوردی سیاسی گروه‌های سیاسی داخلی نیست.

■ آیا در شورای راهبردی تحقیقی شده یا تحقیقی در دست دارید که در صورت بروز تحریم، ایران در چه شرایطی قرار می‌گیرد؟ اینها از وظایف دستگاه‌های اجرایی در گرو امر هسته‌ای کشور است؟

البته به هر صورت هر تصمیمی یک هزینه و یک فایده‌ای دارد. در ایران خودمان عادت کرده‌ایم و هم جامعه را عادت داده‌ایم که هزینه تصمیمات صفر یا صد باشد. در تصمیم‌گیری‌های دنیا، معمولاً تصمیمات با پیش‌بینی موفقیت ۵۵ یا ۶۰ درصد، اتخاذ می‌شود. در زمینه فعالیت‌های جاری ایران، احتمال بروز تحریم هست. تحریم در شکل حاضر با تحریم در گذشته، کاملاً متفاوت است. اقتصاد ایران به شدت تغییر کرده است. زمانی کشور آنقدر محدود بود که مردم با اجازه خروج ارز ۵۰۰ دلار می‌رفتند ترکیه و یک فال کالا می‌خریدند و به کشور می‌آوردند که شامل مسواک و خمیردندان تا مایحتاج روزمره دیگر بود. سوریه یکی از صادرکنندگان مهم کالای مصرفی به ایران بود. امروز تغییراتی در کشور ایجاد شده که غیرقابل انکار است. و نیازهای ما تا حدود زیادی متکی به اقتصاد داخلی قابل تامین است اما به همین نسبت دنیای اقتصاد و مناسبات آن پیچیده‌تر شده است. شکل تحریم هم متفاوت شده است. ممکن است تحریم لطمات سنگین به کشور بزند اما دنیا و منطقه هم از این رویداد سود نمی‌برند. ما حتماً به دنبال منافع ملی ایران هستیم. آنها حتماً به دنبال به دست آوردن حداکثر منفعت در عرصه بین‌المللی برای اهداف خود هستند. مهم این است که ما در میز مذاکره، قدرت مذاکراتی بالاتری داشته باشیم و ابزارهای مناسبی را برای مذاکره به کار ببریم تا منافع حداکثری را برای جمهوری اسلامی ایران تحصیل کنیم. این رفتار عاقلانه و منطقی است و در واقع این جهت‌گیری را در پیش خواهیم گرفت. وقتی تجمعی از همه نخبگان این عرصه در تصمیم‌سازی‌های هسته‌ای مشارکت کنند. این اقدام در چارچوب منافع ملی ایران خواهد بود. لذا فکر می‌کنم کاری که ایران امروز انجام می‌دهد، سخت و پیچیده است. ضمن اینکه معتقدم در شرایط موجود با توجه به منابع خوب درآمدی ما باید اقتصاد کشور را بسازیم و نباید فرصت‌ها را از دست بدهیم. معتقدم جمهوری اسلامی ایران هویت دارد و انقلابی در این کشور اتفاق افتاده که انقلاب ایدئولوژیک برخاسته از مردم بوده است. طبیعتاً منویاتی که مردم دارند اساس زندگی‌شان را تشکیل می‌دهد. با رهبری امام و پیروزی انقلاب اسلامی امروز استقلالی در حوزه سیاست خارجی به وجود آمده است که دستاورد اصلی انقلاب ماست. اساساً کشوری که بر روی پای خود ایستاده و نمی‌خواهد به هیچ‌وجه استقلال خود را از دست بدهد. حتماً برای حفظ این آرمان حتی در صورتی که هزینه‌هایی داشته باشد. ایستادگی خواهد کرد. این موضوع زمینه مذاکره را فراهم می‌کند و ما امیدواریم حداکثر منافع را جمهوری اسلامی ایران کسب کند.

■ در زمان وزارت شما تهدیدهایی مبنی بر تحریم وجود داشت. وزارت بازرگانی گزارشی تهیه کرده بود که بازارهای هدف صادراتی را مشخص کرده بود که در صورت تحریم کدام بازارها را می‌توان جایگزین کرد. با توجه به وضعیتی که در شورای راهبردی داریم آیا این اطلاعات را جمع‌آوری کرده‌اید؟ و یا تصمیماتی در این رابطه اتخاذ شده است؟

به هر صورت در سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور حاصل و نتایج مطالعاتی که در وزارتخانه‌های مختلف طی این ایام انجام شده، جمع شده است. در دوره جنگ بودجه با گزینه‌های مختلف تهیه می‌کردیم در ایامی که هرازچندگاهی با بحران‌هایی مواجه می‌شدیم. ظرفیت‌های جایگزین مورد بررسی قرار می‌گرفت. اسناد و مدارکی هم در این رابطه در سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور وجود دارد چه در عرصه نیازمندی‌های اساسی و چه برای تداوم تولید صنعتی پیش‌بینی‌هایی شده و حتماً نیازمند به روز شدن است. قطع به یقین دولت حتماً در جریان کار هست و در این رابطه اقدام خواهد کرد. ما در شورای راهبردی در این رابطه بحث و گفت‌وگویی برای به‌روز کردن اطلاعات نداشته‌ایم چون این موضوع از مسائل جاری دولت محسوب می‌شود.

■ بخش اقتصادی شورای عالی امنیت ملی هم در این بخش کار می‌کند، حتی تصمیم‌گیری می‌کند که مثلاً نیاز کالاهای اساسی کشور چقدر است؟ آیا شورای راهبردی با شورای عالی امنیت ملی ارتباطی خواهند داشت؟

پس از صدور حکم مقام معظم رهبری استقبال خوبی در مسئولان شورای عالی امنیت ملی مشاهده کردیم. استقبال خوبی کردند اما تاکنون جلسه هماهنگی بین این دو شورا برگزار نشده است. مذاکرات اولیه‌ای را آقای خرازی با مسئولان شورای امنیت ملی داشته‌اند، چون بیشتر فعالیت‌های ما به فعالیت‌های راهبردی و بنیادین در عرصه روابط خارجی ارتباط پیدا می‌کند. و شورای امنیت ملی درگیر تعیین و اجرای راهبردهای عملیاتی موضوعات در چارچوب راهبردها و سیاست‌های کلان موضوعی پیشبرد اهداف جمهوری اسلامی است. لذا خیلی نگرانی در این رابطه نداریم که این شوراها با هم ارتباط روزمره نداشته باشند. زمینه‌هایی که شما بدان اشاره کردید امور جاری است که در چارچوب راهبردهای مصوب که هنوز آن راهبردها تغییر نکرده، اتخاذ می‌شود. طبیعتاً تا آن راهبردها به قوت خود باقی است، نهادهای اجرایی و عملیاتی فعالیت‌های خود را ادامه خواهد داد.

■ در بخش اقتصادی شورا که شما عضو آن هستید، رئوس کاری مشخص است؟

همان‌طور که اشاره فرمودید کارهایش تقسیم‌بندی شده و هر کدام از مسئولان شورا مسئولیت یکی از کمیسیون‌ها را برعهده دارند. برای کمیسیون اقتصادی که مسئولیت آن به بنده محول شده عرصه‌ای تعریف شده است که در آن چاره‌ای جز تماس با بخش دولتی در حوزه مسائل اقتصادی برای کسب آخرین اطلاعات از روابط اقتصادی خارجی ارتباط برقرار خواهد شد ارتباط دیگر با بخش خصوصی متشکل ایران است. شامل اتاق بازرگانی، خانه صنعت و معدن و تشکل‌های مشخص. در این رابطه نیز صاحبان صنایع و بنگاه‌های مختلف حقوقی دارای فعالیت بین‌المللی هستند، البته الان در شروع کار هستیم. به زودی محل تجمعی را برای برقراری ارتباط با بخش‌های مختلف اقتصادی فراهم می‌کنیم تا در این محل ارتباطات تعریف شده‌تر و سازمان‌یافته‌تر شوند و از همه نظرات بهره بگیریم. در حال حاضر نیاز و امثالهم فعالیت‌های شورا بیشتر در مرحله تدوین مقدمات برای اهداف و البته ساختارسازی است و در حال برداشتن گام‌هایی در این خصوص هستیم. همان‌طور که می‌دانید محصولات این شورا باید با نگاه میان‌مدت و بلندمدت ارائه شود.

■ آقای شریعتمداری! ما در شرایطی هستیم که یکی از بهترین دوره‌های درآمد ارزی را سپری می‌کنیم. در همین دوره با وجود درآمدزایی سیل برداشت از حساب ذخیره ارزی هم ادامه دارد؛ ضمن اینکه آمار دقیق و شفافی از برداشت این حساب مانند قبل ارائه نمی‌شود. در کنار این موضوع وابستگی به بودجه ۸۵ به زعم قریب به اتفاق کارشناسان اعم از دولتی و غیردولتی به نفت بیشتر شده است. یعنی به جای اینکه به سوی اقتصاد نفتی که حکم برنامه چهارم است پیش برویم به طرف بودجه نفتی حرکت کردیم. به‌عنوان کسی که مسئولیت اقتصادی دارید، این موضوع را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

به هر صورت هر دولتی با یک سری شعارهایی سرکار می‌آید و برای تحقق آن از مقدمات و امکانات خود استفاده می‌کند. جهت‌گیری دولت سابق عمدتاً متکی به این بود که حتی اگر منابع ارزی کافی برای تامین برخی از نیازهای بودجه جاری داشته باشیم، برداشت حد متوسطی از منابع صندوق ارزی را مبنا قرار دهیم برای آن و نیازهای مصرفی کشور و جهت‌گیری اصلی تخصیص منابع را به سمت فعالیت‌های اقتصادی مولد بخش غیردولتی سوق دهیم. جهت‌گیری ما عمدتاً این بود. یعنی حتی برای تامین برنج و روغن و شکر و گوشت کشور به کالاهای اساسی مثل گندم به‌رغم وجود منابع ارزی همچنان محدودیت اعمال می‌شد و این جهت‌گیری‌ها با دقت پیگیری می‌شود. یا برخی مواقع با وجودی که منابع ارزی موجود بود و نیازهای مشخصی نیز تعریف می‌شد ولی اعتقاد دولت سابق بر این بود که انتقال ارز به بانک مرکزی درصورتی که بانک امکان فروش آن را در بازار نیابد موجب افزایش دارایی‌های خارجی بانک و رشد پایه پولی و نقدینگی و تورم در کشور می‌شود. در این رابطه شاهد بحث‌های فراوان در زمینه افزایش حقوق و دستمزد در دولت و برای تعیین حداقل دستمزد بحث‌های جدی صورت می‌گرفت و اعتراضاتی هم همان موقع به این سیاست در داخل و خارج دولت وجود داشت اما دولت نهم با شعارهای دیگری سر کار آمد. یکی از مهم‌ترین شعارها این بود که مردم باید وجود منابع مازاد بردرآمد ارزی پیش‌بینی شده در بودجه را در زندگی خود احساس کنند. دولت نهم با این شعار که آن را بر پایه عدالت اقتصادی مطرح کرده بود. وارد صحنه انتخابات شد و روی کار آمدن رئیس جمهور جدید نشانه اقبال مردم و استقبال آنها از این تفکر و شعار بوده است. با این تفکر بخشی از منابع از حساب ذخیره ارزی خارج می‌شود تا نیاز جوانان برای ازدواج یا افزایش دستمزدها و عادلانه کردن آنها پرداخت یارانه برای تثبیت قیمت‌ها، واردات مازاد مصرف بنزین و نظایر آن صرف شود. این جهت‌گیری‌های جدیدی بود که میزان برداشت از حساب ذخیره ارزی را افزایش داد. دولت قبلی به این نتیجه رسیده بود که صرف منابع ارزی برای تامین سوخت هر چند آرامشی به جامعه می‌دهد، اما آثار تبعی تثبیت قیمت سوخت حتی بدون تامین کامل حوزه حمل‌ونقل عمومی ممکن است تبعات منفی بیشتری داشته باشد. به همین منظور دولت قبلی قصد داشت با افزایش قیمت بنزین به صورت دونرخی یا تک‌نرخی با اخذ قانون از مجلس این مشکل را لااقل کم کند. اما در دولت نهم به دلایل پیش گفته این سیاست عملی نشد.

■ شما این شیوه جدید را می‌پسندید؟ همان گونه که اشاره کردید دولت قبلی در قبال حساب ذخیره ارزی رویه‌ای را در پیش گرفته بود که منجر به ورود بی‌حساب ارز به جامعه نمی‌شد بعضی از کارشناسان پیش‌بینی کرده‌اند که ورود ارز بسیار سریع موجب رشد نقدینگی و تورم بالا می‌شود. آیا هنوز هم این نتایج ممکن است اتفاق بیفتد؟

در دولت قبل با توجه به مطالعاتی که در این زمینه انجام شده بود تصمیم گرفتیم تمام رساله‌های Ph.D که موضوع آنها برخی ریشه‌های تورم در اقتصاد ایران بود را مورد بررسی قرار دهیم. در واقع آثار مستقیم نقدینگی بر شاخص بهای خرده‌فروشی کالا و خدمات را در اکثر قریب به اتفاق رساله‌ها مشاهده کردیم. در کمترین حد برخی از دوستان مثلاً آقای طبیب‌نیا که کمترین میزان ارتباط رشد نقدینگی با تورم را مطرح کرده بودند لذا هر یک واحد درصد رشد نقدینگی ۰/۲۷ واحد درصد نرخ تورم را تخمین زده بودند. حداکثر آن هم برخی از علمای اقتصاد به ازای هر یک واحد درصد رشد نقدینگی ۱/۳ واحد درصد نرخ تورم پیش‌بینی کرده بودند. اما هیچ‌کس عدم ارتباط رشد نقدینگی با رشد نرخ تورم را تایید نکرده بود. همه به اتفاق رابطه مستقیم و مثبت رشد نقدینگی و تورم را در اقتصاد ایران مورد تاکید قرار داده بودند. فاصله زمانی بین وقوع رشد نقدینگی و بروز تورم هم به تدریج در اقتصاد باقی بود یعنی پس از رشد نقدینگی با فاصله زمانی شش ماهه و بیشتر تورم رشد می‌کرد.

■ حدود ۰/۶ شده بود؟

نه منظور فاصله زمانی است. یعنی اینکه تورم با ۷-۶ ماه فاصله زمانی خود را در اقتصاد نشان می‌داد. امروز این فاصله زمانی طولانی‌تر شده. اخیراً دکتر کمیجانی هم به این موضوع اشاره کرده‌اند یعنی افزایش این فاصله زمانی را مورد بررسی قرار داده‌اند. براساس این گزارش این فاصله طولانی شده اما این اتفاق حتماً خواهد افتاد البته در صورتی که نقدینگی کنترل نشود و یا به سمت فعالیت‌های تولیدی زودبازده هدایت نگردد.

■ توسط استفاده از ابزارهای کنترلی؟

بله، مثلاً جمع‌آوری پول با فروش اوراق مشارکت. یا تخصیص بهینه منابع دولتی و نیز منابع بانکی به سمت فعالیت‌های تولیدی زودبازده.

■ اما عملاً جز اوراق مشارکت ابزار دیگری نداریم.

همین فروش موبایل که به میزان ۲۸ هزار میلیارد ریال از سطح جامعه پول جمع‌آوری کرد؛ تاثیر خوبی در جمع‌آوری نقدینگی از اقتصاد ایران داشت. اما نهایتاً اگر نرخ رشد نقدینگی ۳۴ درصد شود، آثار خودش را در اقتصاد ایران بر جای خواهد گذاشت. به همین دلیل باید در این رابطه احتیاط‌هایی به عمل آید. هر چند دولت به نظر می‌رسد نسبت به این موضوع حساس است. از طرفی هم باید به وعده‌های داده شده و تفکری که براساس آن دولت